

HALLO! Groeten uit St. Paul van Mariannahill in Nederland

Info 4/2013 – September

WIJ ZIJN DE TIJD.

St. Augustinus (+430) zegt in een van zijn preken tot zijn toehoorders: mopper toch niet zo negatief over de tegenwoordige tijd alsof de vroegere tijden veel beter waren. Er zijn geen slechte tijden en er zijn geen goede tijden. De tijd is neutraal. Het zijn de mensen die de tijd maken, goed of slecht. Wij zijn de tijd.

St. Paul in de kentering van het getij

In de eerste jaren na de oorlog begon St. Paul spoedig door het groeiend aantal inwoners uit zijn voegen te springen. Naast de religieuze gemeenschap van paters, broeders en novicen waren er toen ook de twee groepen van jongens, het klein seminarie voor priesterstudenten en het juvenaat voor broederopleiding. De voorspoedige aanwas van roepingen vroeg natuurlijk om plannen met oog op de toekomstige verdere opleiding. Niet minder dan tien jonge paters werden naar universiteiten gestuurd voor opleiding tot toekomstige leraren voor het klein- en groot-seminarie: Gerard Stikkelbroek (Nederlands), Giel Warmerdam (Frans), Henry Ratering (Engel) Udo de Kruijf (klassieken); voor theologie aan de universiteit van Nijmegen: Antoon Lute, Frans Lenssen (+ Rome); Martin Boelens studeerde in Rome en doctorerde in Muenchen, Wim Vrasdonk in Nijmegen en Jan Kouwenberg in Rome; Martin Duikers en Frans Tausch studeerden filosofie in Nijmegen.

Het is tekenend voor de jaren 1950/60 dat de hoop op de toekomst was gericht. Het was een periode met veel roepingen voor priesterschap en religieus leven. Zoals elders in de congregatie en bij andere religieuze instellingen was het een tijd van groei en expansie. Het grote St. Paul was te klein geworden. Eerst werd er in 1954 een huis gekocht in Eijsden waar de provinciaal resideerde en het noviciaat werd ondergebracht. Tevens werd er in Eijsden nog een huis gekocht, een voormalig klooster van Franse Kapucijnen. Het was een onaanzienlijk en sober gebouw dat toen nog door Indonesische vluchtelingen (Ambonezen) werd bewoond. Dit gebouw was bedoeld als groot-seminarie van de provincie voor hogere opleiding van gekregen, priesterkandidaten. Het had zelfs ook al een naam St. Jan. Het was de bedoeling dat vijf van de jonge paters later les zouden geven in het eigen grootseminarie van de provincie.

Hetzelfde gold voor het kleinseminarie, waarvoor Stik-

kelbroek, de Kruijf en ook Warmerdam verder studeerden om later gymnasiumleraren op St. Paul te worden. Dit huis was intussen niet meer op het groeiend aantal leerlingen berekend. Toen het provinciaal naar Mook verhuisde, werd deze villa al gauw provisorisch uitgebouwd voor accommodatie van studenten, die aan het seminarie van de Passionisten in Mook studeerden. Intussen werd er in Venray een heel nieuw seminarie gebouwd.

Enkele CMM paters in 1962. In dat jaar waren er 56 Nederlandse priesters, 54 broeders en 22 fraters (seminaristen); 14 paters en 9 broeders waren in de missie en enkelen elders in parochies en in het buitenland.

Hetzelfde gebeurde in de andere provincies van Mariannahill. In Duitsland werden er naast de bestaande seminaries in Lohr en Reimlingen drie nieuwe internaten gebouwd: Mariaveen met gymnasium, internaten in Arnsberg en Neuss; in Saitzkofen in Beieren werd een huis gekocht voor opleiding van late roepingen; (Dit huis werd later na het Vaticaanse Concilie II op een slinkse manier via een bemiddelaar door de afgescheiden Pius X Fraterniteit van Aartsbisschop Lefevre gekocht).

In Zwitserland werd in Altdorf een seminarie gebouwd evenals in Oostenrijk waar naast het al bestaande seminarie in Wels een nieuw internaat werd gebouwd in Landeck / Tirol. Mariannahill in Spanje bouwde een klein seminarie in Palencia. De verwachtingen van een periode van bloei in de Kerk waren in de jaren voor het Concilie zeer hoog. Wat is er over gebleven van de euforie van die tijd met de

Parkeerplaats waar eens het oude St. Paul stond; het restaurant 'De Kloosterhoeve' is in de voormalige boerderij

investering van mensen en huizen voor de veel belovende toekomst voordat de culturele revolutie in samenleving en kerk in de 60 er jaren losbrak, en een Beeldenstorm op gang bracht? Niemand zou zich toen hebben kunnen voorstellen hoezeer later binnen enkele decennia het sociale en kerkelijk leven door een globale revolutie in doen en denken een grote metamorfose zou hebben door te maken. Men kan zich vandaag 50 jaar later dit soort van kerkelijke opbloei nauwelijks voorstellen. Rond 1960 waren er elf jonge priesters met universitaire studies bezig met de bedoeling in de nabije toekomst met gekwalificeerde inzet in het groeiproces van de Congregatie ingeschakeld te worden. Wat is er uit hen geworden? Van deze 11 werden er 7 gelaiiceerd, 7 uit 11 zijn inmiddels overleden, 4 uit 11 zijn nog in leven, waarvan 3 nog als lid van de congregatie.

Van de vijf huizen die de CMM provincie 50 jaren geleden bezat, is alleen het oude oorspronkelijke nevengebouw van St. Paul overgebleven. Het hoofdgebouw dat in 1912-14 werd gebouwd werd in 1978 afgebroken en was inmiddels al in 1974 vervangen door een nieuw en kleiner klooster. Het hele landbouw en veeteelt bedrijf van St. Paul met zijn 180 hectaren was al eerder stilgelegd. Geleidelijk aan begon de metamorfose van het boerenbedrijf met het exploiteren van een campingwagenkamp tot een uitgestrekt en veelzijdig recreatieoord op gang te komen. In akkers en weilanden ontstonden door grote zandafgravingen drie waterplassen die met de 200 bungalows, 100 huizen te huur of te koop, en honderden caravans het landschap een totaal nieuw gezicht hebben gegeven. In een later stadium kwamen er nog een zwembad, een restaurant en een thermaalbad bij. Intussen is het hele gebied met alle bedrijvigheden verkocht aan het recreatieparkenbedrijf 'De Roompot', behalve het huidige St. Paul met het omringende park.

Het heeft geen zin om er hier over na te kaarten hoe dat allemaal gekomen is en gegaan. De achtergronden zijn bekend. De situatie zoals die nu was te verwachten als het gevolg van een zich steeds evoluerende cultuur. De impact op de christelijke cultuur en de Kerk was enorm. Gedachten aan een onvermijdelijke faillietverklaring van de Kerk in dit nieuwe postchristelijk tijdperk zouden be-

grijpelijk zijn als het om een burgerlijke of zakelijke aanpak zou gaan. Maar de Kerk omvat mensen die weliswaar hier en nu in dit tijdperk van de geschiedenis leven, met het wezenlijk onderscheid dat de Kerk geen civiele inrichting is, maar een goddelijke beweging, op gang gebracht door de Messias Jezus van Nazareth.

De Kerk heeft intussen al lang de 'God is dood' theologie van de tweede helft van de vorige eeuw achter de rug en wordt doorgaans door bepaalde stromingen als een overblijfsel onder het etiket van Post-Christendom gearhiveerd. Dat is evenwel lijnrecht tegen de fundamentele opzet van de grondlegger, die ons verzekerd heeft, dat geen wereldse of ondergrondse machten Zijn kerk kapot kunnen maken. Het is gedocumenteerd dat er al 2500 jaar geleden mensen waren die verkondigden, 'Er is geen God'. Een tijdgenoot van toen merkte laconiek op, 'zij zijn gek' (Psalm 14.1). En een andere tijdgenoot geeft als commentaar, 'Vanuit de hoogte lacht de Oneindige met hen, steekt de draak met hen' (Psalm 2.3). Het lijkt wel een Tv-spotje vanuit het oneindige; ontuchtend voor bepaalde hedendaagse verlichte geesten die met woord en geschriften proberen God uit het openbare leven en denken van de mensen te elimineren. De Kerk heeft in de loop van de geschiedenis voor zwaardere vuren gestaan en het overleefd, niet uit eigen kracht maar in de kracht van het geloof in Jezus Christus die ons heeft verzekerd, dat hij altijd bij ons is tot het eind van de tijd; of zoals een Duitse theoloog het formuleerde. 'Die Sache Christi geht weiter' (Metz).

Toen ik in Papoea Nieuw Guinea op een klein koraaleilandje leefde, maakte ik me geen zorgen wanneer 's avond bij laag tij mijn bootje op het droge kwam te liggen. Ik wist met zekerheid dat het de volgende morgen bij hoogtij weer rustig op het water lag te dobberen.

(Uittreksel uit: F. Lenssen 'Als een voorbijtrekkende schaduw'. Een terugblik. 2013, 92-96)

Vriendendag ST. PAUL 2013

Op zondag 22 september vond er weer een bijeenkomst van ex- St. Paulers, 'Vrienden van Mariannahill', plaats. Na de eucharistieviering met pater Gerard Willemse in de kapel verzamelden de deelnemers zich in de bovenzaal van 'De Kloosterhoeve'. Dit jaar zijn er 50 gegadigden naar deze vriendendag gekomen. De nieuwe website <http://www.vriendenmariannahill.nl> werd gepresenteerd door Piet van Deursen.

HALLO verschijnt in het Nederlands, Duits en Engels
flenssen@mariannahill.nl